

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՑԷ ԲՕԼԻԹԻՓԻՑԷ ՎԷ ԻԼՄԻՑԷՑԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ 248 ԲԵՐԵՄԱՆ

ԻԻՉԻՆՃԻՍ ԹԷՆԷ

22 ՅՈՒՆԻՍ 1872

Սէտայը Հաղորդէ շիմոնի հաթթատա իւշ տէֆա եանի Սալը, Բէնչէնպի հէ ճումաա երթէսի կիւնէրի քէպիր նիւսիս իւշ նէշը օլունաճադ. Ղաղթթանըն Ապօնաթը Սէնէվի 6. Սաթը այլըը 3 պուշուդ վէ իւշ այլըը 2 մէնիտիւ վէ պէհէր նիւսիսի 40 փարա տըր: Թաշրալար իշին բօթա իւնրէթի զամմ օլունուր: Ապօնաթըն թարիսի պէհէր այլըն պիրիստէն եալօտ օն պէշինտէն իթիպար օլունաճադ տըր: Ղաղթթայա տէրն օլունաճադ իշին կէօնտէրիւնէք էվրադ վէ մէքեաթիպ Ղալաթատա Էրմէնի Գիլիսէսի սօգաղընտա Ն. 19 իւշ մուրադգամ Սէտայը Հաղորդէ մաթպատաւնա իրաւ օլունուր: Իլանաթըն պէհէր սըրտաւ իւք տէֆա 100 փարա, իթիննի տէֆա 60 փարա տըր: Ուղուն նէշրիյաթ իշին այլընա բազարըդ օլունուր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 22 ՅՈՒՆԻՍ

Իօնիւմիւզտէքի ճումա էր թէսի կիւնիւ Սուրբ Օհաննէս Մկրտիչ Եօրթուտա օլունադ մի նասիպէթի իլէ եէօվմը մէգըիւր տէ զաղէթամըդ նէշը օլունաճադ տըր:

ՄԻԼԻՑԷ

Գուրիյէ տ'Օրիան զաղէթատը չու աթիտէքի հալաթիսի տիւնքիւ նիւսիսիսին տէ տէրն իթմիշ տիր:

Էրմէնի Գաթթիք մէսէլէսինին խիթամէզիր օլունուրունու խապէր վէրտիլիմիզտէ, պու մատտէ հազգընտա իյրատ իթմիշ օլունուրունու թէֆսիթթըն քեաթիֆէսի տէ սահիհ իքէն, իշպու վէրիլէն գարարլար պու կիւնէրտէ պօղուլուպ, Պապը Ալի թէպտիլի էֆքեար իտէրէք չու աթիտէքի հիւքմէ միւսարաաթ էյլէմիշ տիր:

Մօն. Բիւքէլիան թախթը աֆօրօզտա պուլունուպ, Գաթթիքիք ըէիսինտէն իլամ օլունուրուն հալտէ, Էրմէնի Գաթթիք միլլէթի բաթրիկի նամի իլէ Պէրաթը Ալիշանը ախը իյլէտի:

Բաբա հաղորէթլէրինտէն թանըմըջ օլուն Էրմէնի Գաթթիք միլլէթինին արթըգ հիւքիւմէթի Սէնիյէ հուզուրունտա մէշըու հիլէթի գալմատը:

Թախթը աֆօրօզտա պուլունանլար իլէ մէղհէպճէ միւնասէպաթտա պուլունաճադտան պու ճէմաաթըն աղալարընը մուաֆ իթմէք իշին, նիքեաճ, վաթթիդ, վէ ֆէվթիաթա տալիւր օլուն իլմիհապէրլէրին Պապը Ալիտէն իթա օլունաճադ գարար գըլընտը: Բիլիսէի շէրիֆէ սատըգ գալան Գաթթիքլէրին մուհաքէմէճէ եէմիլէրի վուզու պուլունուգտա, Պապը Ալի, Թախթը աֆօրօզտա պուլունանլար Էրմէնի Գա.

թօլիք բահիպանընտան պիրիսին ճէլպի իլէ մէրգուլուն հուզուրունտա եէմին իճ. րա իթտիրէճէք իմիշ:

Գուրիյէ տ'Օրիանըն պու հալաթիսի մազրունու սըհէթ օլմայըպ, Թահգիգաթը աճիզանէմիզէ նաղարէն, նիքեաճ, վաթթիդ, վէ ֆէվթիյաթ իլմիհապէրլէրի հէր նէ գաաար Տիվանը Հիւմայունտէն ախը օլունաճադար իսէ տէ, պունլարըն գուլուտաթը, վէ մուամէլաթը վէ վարիտաթը մուլաալիֆին Բաթրիքիսանէսինէ րաճի օլանաղընտան մաատա, խուսուսաթը սայիրիյէտէ տախի իգթիզա իտէն իլմիհապէրլէր տօղրունտան տօղրույա մուխալիֆին բաթրիքիսանէսի թարաֆընտան իթա օլունաճադմիշ:

Պունտան մաատա Ղալաթատա վազը Յիսուս Փրկիչ քիլիսէսինէ տախիլ օլան քահանալար տալրէսինին մուխալիֆինին թէսիլմ օլունաճադ խուսուսու տախի իշար գըլընմըջ տըր:

Իշթէ շիմտիքի հալ, ալաղըմըջ մալիւմաթ պու տուր:

Իլէրունտէ պու մատտէ հազգընտա ախը իտէճէլիմիզ էյզահաթ, վէ թէֆսիթթըն օգուլունլարմըջա թէպիլէ իտէրիլ:

Կէչէն սալը կիւնիւ միլլէթի աճիզանէմիզտէն պաղը միւթէպէրանըն Պէյլիքէի Տիվանը Հիւմայուն թարաֆընտան տալլէթ օլմուշ օլունուլարը, վէ պալատէ զիքրի սէպգաթ իտէն գարարլարը շամիլ պիր գըթա թալիւմաթնամէնին մումայիլէյհ էֆէնտիլէրէ գրաաթ օլունտուրուն մէսմուիմիզ օլմուշ տուր:

Սաատէթլու Վարդան վէ Եալլէր պէյլէր, զանըն աճիզանէմիզճէ, տալլէթ թէգքիրէսի ալմամըջ օլունուլարընտան, Թախիւմաթնամէի մէզպուրէնին գրաաթընտա հազըր պուլունամըջլար տըր:

Մուսաիլէյհ միւթէպէրանը միլլէթին Պէյլիքէի պէյ հաղորէթլէրինէ նէ ճէվապ վէրմիշ օլունուլարը հալա պիրզլէրէ նամալիւմ տիր:

Պու կիւն Ղալաթատա Յիսուս Փրկիչ Բիլիսէմիզտէ պիր մէճլիսի ումուսի ագտ օլմուշ տուր:

Թաֆսիլաթը իլէրունտէ:

ՄԷՃՄՈՒԱՆԸՆ ՍԷՅԵԱԸԸ

1. Սէյեաճ Մէճմուանըն 1096 նուսիսինտէ եինէ պիր մէքթուպուն նէշրիսէ իճթիսար էտէր:

Մուլթաաար պիր ճէվապ:

Միւթէվէֆա Գիւլիլիան հազգընտա պիլ բանադրեալ տէտիք « Գըւ » տէմէտիք, վէ « մէլուն » աֆօրօզլանմըջ տէմէք տէյիլ տիր: Բանադրանք իլէ նզովքըն արասընտա, եանի Անաթեմ իլէ Աֆօրօզուն արասընտա չօգ չէյ վար տըր քի Սէյեաճըն աղնայապիլէճէյի չէյ տէյիլ տիր:

Պիգիմ միւթէվէֆա Գիւլիլիան իշին մէլուն տէմէմիշ օլունուրունու եիւզիւմիւզէ վուրմասըն, չիւնքիւ Մաթպուաթ իտարէի պէհիլէսինտէն պու լուղէթին իսթիմալի եասագ օլմուշ տուր: Պու լուղէթ չէյթանա մախսուս պիր իսմ իմիշ: Սէպէպի հազիգի պու տուր:

2. Սէյեաճ եաղարքի Իսա պէտաուա իլթտի տէմէք, քիւֆը իթմէք իմիշ, չիւնքիւ պէտաուա պէտ վէ քէօթիւ աաաաման իլէրի կէլիլ իմիշ:

Սէյեաճ Աստուածաշունչու էլինէ ալապ, գրաաթ իթսէ, կէօրիւր քի Հազգ Թաալա նէ անէճքլէր եանի պէտաուալար օգուլուն տուր Իսրայէլ միլլէթինէ:

Պէտաուանըն պէտ աաաաման իլէրի կէլմէսի լաղըմ կէլսէ իտի, եանի անէճք օգուլունադ իշին անիճեալ օլմագ իգթիզա իթսէ իտի, Աստուածաշունչու թէրք իթմէլի իտիք: Սէյեաճ, Աստուածաշունչ օգու պիր աղ, սէն սահիհէն գաաթմ պաստըղըն եէրի պիլմէզ պիր Սէյեաճըմըջըն: Նէրէյէ կիտիեօրսուն, հապէթին վարմը:

Սէն Սէտայա սէյլէրսին քի « աֆի տէրիմ », չիւնքիւ պիլմէտիլինտէն պու խաթայա տիւշմիւշ: Ծագաթ Սէտա սանաաֆ իթմէզ, չիւնքիւ պիլէրէք պու խաթալարա տիւշմիւշսին:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԲՕՄԱ ԲԻԼԻՍԷՍԻՆԻՆ ԱՀԱԼԸ ՀԱՅՐԵՍԻ

Ճէնապը Բապպիւլ ալէմին հիքմէթը
ինայէթ էսէրի մախսուսէսի զուհուր էթ-
մէտիքճէ, ինսանճա մինթալաա օլունտու-
ղու սիւրէթտէ, հիւքիւմէթի ճիսմանիյէ-
նին Բիլիսէ իլէ գաթի մուսմէլէ իթմէք
խուսուսի, պու կիւն Էւրոբա գապինէ-
թօլարընտա, վէ Գաթօլիքիյէ խուսուսէթ
իպրազ իտէն խրիսթիյան տէվլէթլէրի պէյ-
նինտէ ումուսի պիր մէսէլէ օլուպ, մէվ-
դըյը իճրայէ տախի գօնուլմաղա պաչլա-
մըյ, վէ պազը մահալլէրտէ հալահիւքիւ-
մէթ իլէ Բիլիսէ միանէսինտէ իթթիֆադ,
վէ իմթիզաճ նըչանլէրի միւշաատէ օլուն-
մատա իսէ տէ, պունուն տախի վազթը
գալիլ զարփընտա մէզհէպէ գարը զուհուր
իտէն իթթիլալը հազըրէ մարիֆէթի իլէ
միւնտէֆի օլաճաղը, էհլի ֆէսատտէն թէֆ-
հիմ գըլընմատա տըր,

Բիլիսէտէն այրըլմադ, մէզհէպէ միւն-
քիւր կէլմէք օլուպ, միւնքիւր կէլէն, թա-
պիի թարիտի մէզհէպէ օլարադ, թաա-
րուզ, վէ թասալլութա գըյամ իտէր:

Գաթօլիք մէզհէպէ իգթիզասընտան
պու պիր աղիմ խաթա օլուպ, հուզուրու
Բապպիւլ ալէմտէ պիլա ճէզա գալմայա-
ճաղընտան, խաթայա ճիւրաթ էտէն միւ-
լէթլէրէ միւսթահադ օլտուղլարը գազէ-
պին զուհուր իտէճէյի, այնըմըճա միւ-
սէլլէմ տիր:

Պինապէրին, պու կիւն գուվլէի ին-
սանիյէ իլէ զուհուրի մէն օլամայան պու
հալի փիւրմէլալտէն հասըլ օլան նէթայի-
ճին պիւրի, քիլիսէտէն այրըլմադ օլան հիւ-
քիւմէթին մէզհէպէ խասմ վէ առու օլմա-
պը օլուպ, գալմանին վէ նիզամաթ, վէ
ուսուլլու հէյէթի հիւքիւմէթ, քիլիսէի
չէրիֆին գալմանին, նիզամաթ վէ ուսու-

ՍԵՏԱՀԵԹՆԱՄԷԻ
ՀԱՊԷՇԻՍԹԱՆ

(247 ինչ Նոյնիսի գրքի)

ԻՔԻՆՃԻ ՊԱԳ

Մուսափատան Հապէշիսթանա կիտիլէճէք Եօ-
լուն գալիլ օլմադը. — Ճիտտէտէ ինկիլիզ Գօն-
սօլտու. — Մէվազին պօղաղը. — Գարանթինա.
— Բէթրաքի Բուսթիլճաղը. — Միսթաղ պէյ.
— Փուրթուրա. — Բէսէլա. — Խալաճա Բանա-
թթ. — Տէվլէճիլէր իլէ մուգալլէլէ վէ Շէխի.
— Աթպարա նէհրիտէն միւրուրիմիլ. — Կատա-
րիֆ. — Կալլապատ. — Յովսէֆ վէ Ճրճիս. —
Շէխ Ճուճա իլէ միւլաղաթըմը. — Կալլապատ
Հապէշլէրի. — Շէխին սէնէվի սալեանէսի. —
Հապէշիսթանէ մուվաթըլէթիմիլ.

Պալատէ մէզքիւր խանըն իչինտէ
Եէրլէշիքտէն սօնրա, Բնկիլիզ Գօնսօլ-
տու Ալթըրէտ Սէնտիսին վէքիլինին նէզ-
տինէ կիտիլա, քէնտինէ օլան թալիսիյէնամէ-
միլի թաղտիմ իթտիք, վէ Թիւրքճէ լի-
սանը փէք կիւզէլ թէքէլիւմ իթտիյի
իլին, մէզքիւր լիսանլէ Եօլճուլուղումու-

լու հէյէթինէ տօղրուտան տօղրուտա մու-
խալիֆէթ իպրազ իթմէտէ պուլունտու-
ղունտան, վազթը գալիլ զարփընտա մու-
խալիֆէթին խուսուսմէթէ, խուսուսմէթին
թէատտի, վէ թասալլութա թէպտիլ օլ-
տուղու, թէէսիւֆէ շաեան պիր հալտըր,
Շիւփէէ Եօգ, պու կիւն Էւրոբա Եէնի
պիր ասրա գատէմպասըպ, գապինէթօլար-
տա թասմիմ վէ թասալլուր օլունան ու-
սուլ, խիլաֆը հուզուգու մէզհէպէ, քիլիսէի
չէրիֆի նէվիճատ պիր սիւրէթլէ թախթը
թաարուզա ալմադ տըր:

Անճադ Բօմա Բիլիսէսինին ընվիլի
հալինէ աթվը նաղար օլունտուգտա, էլ-
հալէթի հազիհի պուլունտուղու թէհի-
քէլէրտէն աալա գօրգուպ թիթրէմէտիլի,
տօղրուտա թասալլուպէ շաեան պիր քէյ-
ֆիլէթ տիր, Հաթթա Վաթիզան մէճիսի
ուսուլմիլէյէ ճըհաթը խամսէի ալէմտէ
պուլունան փիսգոպոսանը ճէլպ իտիպ, քի-
լիսէին գուվլէի մանէվիլէսինէ մուգատ-
տէս գարարլար իլէ պիր գաթ տահա
թազվիլէթ վէրմիշ օլտուղունտան, վէթան-
լարընա ալտէթ իտէն պու փիսգոպոսան ի-
լէ պիլ իթթիֆադ չիմտի իթթիլալըն քիւ-
շատ իթտիյի մէյտանը մուհարէպէյէ
տուխուլ իտիպ, տիւշմէնէ գարը մէրտա,
նէ մուգալլէմէթ իթմէսի տահա զիատէ
զարալիպտէն տիր: Իլթէ Վաթիզան մէճ-
լիսինին էսէրի խայրիյէսի:

Էւրոբատա տիւշմէն պաղըրըպ տու-
րուր, նիչին պէնիմ էֆրեարըմ զալէպէ
լիթմէսին: Բիլիսէի չէրիֆ տինտարանը
էթոաֆընա ճէլպ իտիպ, նիչին հէր ի-
թիզատա սէրպէսթիլէթ իթա օլունուր
տա, Գաթօլիքիլէ օլունմաղ, տէյիպ,
մաղսուպիլէթէ գարը հազգանիլէթի,
պէտ ալալադա գարըն առապը, Եալանա
գարըն սահիլիլի, ֆէսատա գարըն մէշ-
րուիլէթի, իթթիլալա գարըն գօնսէրվա-

ղու քէնտիսինէ նաղ ու հիքեայէ իթ-
տիք: Մուսալա թարիգի իլէ Հապէշիս-
թան թօրաղընա կիտիպ, Թէոտոր փա-
տիշահըն Եանընա կիտիլէճէք Եօլուն աաի-
լէր մարիֆէթի իլէ գալիսանըշ օլտուղու-
նու, վէ Մէվազինին մուխաթարալը Եօ-
լունտան Կալլապատ իւզէրի փառիշահըն
Եանընա կիտէպիլմէյէ մէճպուր պուլուն-
տուղումուղու, վէ Ճիտտէտէ արապ պիր Եօլ-
ճուտան խապէր ալտըղըմը Գօնսօլտա
իֆատէ իթտիլիմիլտէ, մուսալիլէյն տա-
խի, վալիի պէլտէտէն Մէվազին միւտի-
րինէ խիթապէն պիր էմրնամէ ալմամըղը,
լաքին վալիի մուսալիլէյն Մէտինէտէ պու-
լունտուղու էճիլտէն էմրնամէի մէզքիւրիւ-
պիր հաթթատա անճադ ախզ իտէպիլէ-
ճէյիմիլի, վէ օ կիւնէ գատար տա, Մէ-
վազին վաթօրուլուն պուրատան Եօլա չը-
գաճաղընը, էղ ճիւլէ Մէվազին պէլտէ-
սինին էլհալէթիւ հազիի Մըսըր հիւքիւ-
մէթինէ իլթիհադ իթմիշ օլմաթը իլէ, հիւ-
քիւմէթը Մըսըրիլէտէն պէլտէի մէզքիւր
միւտիլինէ պիր էմրնամէ ախզ իթմէմի-
լին աղիմ մուհասէնաթը միւնթիճ օլաճա-

թէօր ուսուլինի, իսեանա գարըն աալիլի,
ֆէնալըղա գարըն էյիլի իյրատ իտիպ,
չիմտի աղիմ թէհիլիքէլէր արասընտա պուն-
լարըն Եէկ տիկէրի իլէ չաթըշմալարընը
սէյր ու թամաշա իթմէտէ իսէ տէ, Եա-
ղընտա, հէմ քիմսէհին մէմուլ իթմէտիլի
զէմանտէ, մէզհէպէն, իթիզատըն, նիզա-
մըն հէման մահֆ օլունաճադ թէհիլիքէ-
սինտէ, նալէհան քիլիսէ թարաֆտարանը-
նա ճէսիմ պիր ֆիթուաթըն զուհուրինի
մէմուլ իթմէքտէ տիր:

Իլթէ Էւրոբատա աբուլունան Գաթօ-
լիքլէրին էֆրեարը պու օլուպ, կեան շու-
սիւրէթտէ, կեան պու սիւրէթտէ շու-
էֆրեարը զաղէթալար իլէ նէշր ու իլան
լիթմէլէրինտէ, պիր թարաֆտան պէյնլէրին-
տէ օլան իթթիֆադը քեամիլէտէն իթթի-
ֆատէ իթտիլէրինի տէրմէյան իտիպ,
տիկէր թարաֆտան իքի ֆիքիլիլ օլուպ,
գօրգադ, վէ իսմէն Գաթօլիք օլանլարըն
տախի կէրույէ չէքիլմէլէրինի, Եա Եօլա-
սա աչըգտան աչըղա տիւշմէն ֆրգասընա
տախիլ օլմալէրինի ըսրար իթմէտէ տիր-
լէր:

ՅԲԱՆՍԱ

Չըգան նուսիսէմիլտէ, Յրանսանըն
միլլէթ մէճիսինտէ սաղ գօլուն աղալարը
Եանի, Գօնսէրվաթէօրլէր թարաֆընտան
չէնտ նէֆէր մէպուսանըն Մ. Թիէր հազ-
րէթլէրինէ պիլաղիմէ, սօլ գօլու իսթիս-
հապ իթմէսինտէն տօլայը միւշարիլէյնէ
իլթիքեա իթմիշ օլտուղլարըն պէյանիլթ-
միշ իտիք:

Պու տէֆա մէզքիւր խուսուս հազգըն-
տա, մուսալիլէյն մէպուսան թարաֆընտան
Յրանսա զաղէթալէրինէ ըսմէն իրսալ գը-
լընան իթթարաթը պիթթէրճիւմէ, զաղէ-
թամըղա տէրճ իտէրիլ:

ղընը վէ պէլտէի մէզքիւրին միւտիլի
ինսանիլէթլի վէ հալիմ պիր զաթ, վէ
քէնտինին տախի միւհիպպի մուխիլիսի ի-
տուկիլինտէն, վալիին վէրտիլի էմրնամէ
գատար քէնտիսի տախի պիր թալիսիյէնա-
մէ վէրէճէյինի պէյան գըլտը իսէ տէ,
հէր հալտէ նիզամէն վալիին էմրնամէսի
իլէ համիլ օլմամըղը իլթար իթտի: Պիլ
իսէ, Գօնսօլտու մուսալիլէյն թարաֆըն-
տան Եօլտա իսթիլահաթ վէ էմիլիլէթի-
միլ իլին իպրազ օլունան սայ ու իգտամ-
տան տօլայը թէչէքքիւրիւմիլի պէյան ի-
տէրէք մուֆարադաթ իլլէտիք:

Էրթէսի սապահըն Էրմէնի Գաթօլի-
քի օլուպ, Հօլասեան Պարոն Բօլ նամ սէր
թէրճիւմանը պիլզէ կէօնտէրիպ, վալի թէ-
րաֆընտան ախզ օլունաճադ էմրնամէ ի-
չին քի սէքիլ կիւն սօնրա ախզ իլլէտիք,
մէքթուպ Եաղըլտըղընը պիլզէ խապէր
վէրտի, Կէրէք Գօնսօլտան վէ կէրէք
Ճիտտէտէ վալի վէքիլինտէն տախի միւ-
թէատտիլ թալիսիյէնամէլէրիմիլզէ հիմմէթ
պուլըրուլտու:

Վաթօր կէլինճէյէ տէկին Ճիտտէտէ

Գամարատա պուլունան Գոնսերվա-
թէօրէր թարափընտան մէպուս թային զը-
լնան պաղը զէվաթըն Մ. Թիէր հաղըթ-
լէրինէ միւրաճաթ իտէճէթլէրինի սէքիզ
կիւնտէն պէրու զաղէթալէր նէչը ու իւն
իթմէտէ իտիլէր: Պու կիւն ֆիլվազը իճ-
րա օլտու: Ճէնէրալ Եանկարնիէ, Սէն
Մարդ Ժիրարտէն, տը Պրօլէի, տՕտիֆ-
րէթ Բասթիյէ, Օրտրան տը Գէրտրէլ,
Պաթպի, տը Լարօֆուզօ, Տըբէյը, տը
Քիւնտէն վէթիլ թային զըլնըպ, Ֆրան-
սանըն ահվալը տախիլիյէսի, սօն ինթի
խապլարըն հայսիյէթի, Բատիքալ թէսմի-
յէ օլունան ուսուլուն թէրազը պուլմա-
տը, Գոնսերվաթէօր զըսմըն իշթիպահ իթ-
տիյի հալլէր իւզէրինէ Մ. Թիէր հաղըթ-
լէրի իլէ մուպահասա վէ միւքեալէմէյէ
կլրիտիքլէրինտէ, թարափէյն հիւնսիւ իմ-
թիզաճ վէ իթթիֆազը արանըն հուսուլինի
էմէլ վէ արզու իթտիքլէրինի պիւարզ,
Ֆրանսայը թէէմին իտէճէթ, վէ ասայիշի
ամմէյէ վէ մէնաֆիլի միլլէթէ պատի օլա-
ճադ թէտապիրին իթթիլազ օլունմասը-
նը թէպիլի իթմիշէր տիր:

Պու միւքեալէմէ իքի սաաթ գառար
սիւրիւպ, Մ. Թիէր հաղըթլէրի Գոնսեր-
վաթէօր մէպուսլէրինէ ըիայէթինի միւ-
քէրէրէն պէյան իթմիշ իսէ տէ, պու
մէպուսլէրին մուհաֆազա վէ վիզայէսի
խուսուսուտա իսթիմալ օլունճադ թէ-
տապիր հաղըթնտա թարափէյն իթթիֆազ
հասըլ օլամադընտան, մումայիլէյս վէ-
թիլէր, Գոնսերվաթէօր բօլիթիգասընա
միւթաալիք օլան շէրայիթի, վիզայէ վէ
մուհաֆազալիտէճէթլէրինի, Կոնսէթիքեա-
լարընտան ապա վէ գաթա վաղ կէչմէ-
յէճէթլէրինի, ճիւմհուրիյէթ ըէյիսինէ իյ-
րատ իթմիշէր տիր:

Սն իքի կիւն իգամէթտէն սօնրա, Սն իւ-
շիւնճիւ կիւնիւ եօլճուլուղուսուղուն ահ-
վալինէ տայիր Երուսաղէմէ Բաթրիյէ պիր
մէթթուպ եաղըպ, հաղըն քէրէմինէ
թէվէթըրիւ իլէ Սէվազինէ կիթմէթ իւզ-
րէ եօլա չըգտըք. 27 սաաթ տէյինճէ Սէ-
վազին պօղաղընտան իշէրի կիրաիք, քի
ղայէթ տօլամպաճըլ վէ տար պիր կէչիտ
օլտուղունտան, միւշքիլաթը վէ մուխաթա-
րադը ճիտտէ իմանընտան աշաղը գալմազ
ըտը, վէ տայիմա պիր արապ գըսվուղ
պուլունուր իտի, վէ վաթօրլարըն սէլամէ-
թի իշին իքի մահէլտէ թաշտան նիշանլար
եաթըլմըլ ըտը:

Հաղըր պիր մահալ օլմադընտան վէ
գըրգ կիւն գարանթինանըն պէչ կիւնիւ-
նիւ կէչիւրմէթ իշիւն օ ախշամ վաթօրտա
գալտըգ: Եթթէսի կիւնիւ պիզտէն էվվէլ
Չամպուլտան կէլէն վաթօրուն եօլճուլա-
րը գարանթինա միւստէթլէրինի թէթմիլ
իտիւպ տըշարը չըգտըլար իսէ, պիզի չա-
տըրլար ալթընտա անլէրին եէրինէ վազ
իթտիլէր: Պու գըրգ կիւն գարանթինա
իթմէթ թէտապիրի պիւթիւն Էրոքա տէվ-

ՍՊԱՆԻԱ

Բիրէնէ հուսուլարընտան իւնիվէր
ղաղէթայը միւթէպէրէսինէ ալաֆրանկա
Հաղիրան 11 թարիլի իլէ եաղըլան պիր
մէկթուպուն մաալինէ նաղարէն, Սպանիա
մէմալիքի 1833 սէնէսինտէ զըրգ ալթը էյա-
լէթէ թագաիմ օլուպ, պուլնարտան եիրմի
տէօրթ էյալէթ պու կիւն Տօն Գարլօսուն
եէտի մութասարըթընա կէչմիշ տիր:
Իշթէ մէզքիւր էյալէթլէրին իսմիլէրի պուն-
լար տըր: Սլավա, Սլավաթէթ, Պարայօզ,
Պարչէլօն, Պուրկօզ, Գաչէրէզ, Գաաթէլ-
լօն, Զիւտատ Բէալ, Ճէրօնա, Կուստա-
լայարա, Կուրբուսօյա, Հուէսգա, Լէօն,
Լէրիտա, Մալկա, Նափար, Օվիէտօ,
Թարապօնէ, Թէրնէլ, Թօլէտօ, Վալանս,
Վալլաուիտ, Վիսգայէ, Սարաիօզ:

Հիւքիւմէթին ըէսմի զաղէթալէրի,
Տօն Գարլօսուն եէտի հիւքիւմէթինտէ
պուլունան էլլալէթուհաղիհի ասաքիրին
էսամէսինին Սն իքի պինէ պալիլ օլտու-
ղունու ըսրար իթմէտէ իսէլէր տէ, ըէսմի
օլմայան քեաֆիթի զաղէթալէր գըրգ պին-
տէն միւթէճալուղ օլտուղունու իտտաա
իթմէտէ տիրէր:

Հէր նէ հալ իսէ, Տօն Գարլօս իքի
մահտէն պէրու Նափար թարաֆլարընտա
օթուղ պինտէն միւթէճալուղ հիւքիւմէթ
ասաքիրինէ գարըլ կէօյիւս վէրտիյի միսիլիւ,
Գաթալօնիա թարաֆլարընտա տալի Սն պին
ասաքիրէ գարըլ մուգալէմէթ իթմէթտէ
տիր:

Տօն Գարլօսուն պալլընճա ճէնէրալա-
րը պուլնար տըր:

Նափար էյալէթինտէ Գարազա, Ակիր,
Բէրալթա ճէնէրալարը, Պուլնարտան մաա-
տա Վէլասգօ, Գօրթէս մէճիսիւտէ մէ-
պուսանտան Վէրօնա, Գիւվէլլաս, Ուրգի-
յիւս, Սաթէ:

Գաթալօնիատա, Թրիսթանի, Գաա-

լէթլէրինին վէ Պապը Ալինին ինզըմամը
րէի վէ էմրի իլէ 1835 տէ քիւրրէի ար-
ղըն էքսէրի գըթասընա սիրայէթ իտէն,
վէ Մէքքէ զիարէթճիլիյինէ համլ օլունան
չու մախուֆ գօլթըն իլլէթինին պիր տա-
հա թէքէրիւր իթմէմէսի իշիւն ճիտտէտէն
կէլէն զիարէթճիլէր հաղընտա գարար-
կիր օլմուշ տուր: Համտ օլուն պուլնար
իշ պու իլլէթը մախուֆէտէն սալիմ օլուպ,
օլ չիտտէթլի սըճադ էյամընտա գարան-
թիւամըղըն պէչ կիւնիւնիւ քէմալը թէն-
տիւրիւսթի վէ սըհէթ իլէ կէչիւրմիշ ի-
սէթ տէ, մայէթիմիզտէ պուլունան սիյահ-
լարտա չիէթ իլլէթի զուհուր էթտիյին-
տէն, պիր կիւն զիարտէ օրատա իգամէ-
թիմիզ իշթիյաճ իթմիշ իսէ տէ, հաղ-
ղըմըղտա ըայէթը մախուստէ օլարադ,
պէչինճի կիւնիւն ախշամըտը տըշարը չըգ-
մամըզա գարանթինա մէմուրու թարաֆըն-
տան ըուխաթ իճապէթ էյլէտի: Բէթրա-
քի իսմինտէ Բուճ միլլէթինտէն պիր
թիւճճար, ճիտտէ Գոնսօլոսունտան ախզ
իլլէտիլի պիր թալիսէնամէյէ մէպին, քէ-
մալը իթթիֆաթ իլէ պիզի խանէսինէ գա-

թէլա, Էթթալթուս, Սապալ, Սապաթէլ,
Նաաթալլաթ, Սանզ, Գարղէրիօ:

Գաաթէլտէ, Հիէրօ, Պէրմուտէզ, Մու-
լիթա, Բօղաս, Ֆաէս:

Էթթրէմաուրտա, Թրիլլօ, Եունգօ,
Ֆէրնանտէզ:

Սաթուրիտէ, Սմա, Նապասօն ճէնէ-
րալարը:

Քէզալիք հաղիրան Սն իքի թարիլին-
տէ Պարչէլլօնտան եաղըլարընա նաղա-
րէն, Տօն Գարլօսուն թալր ու հարաքէթի
մէզհէպ նամը իլէ պալլաուրընտան, եա-
չալըն Գաթօլիքիլիք, եաչալըն Բաբա տէ-
յէրէթ, ասաքիր եէվմիյէ իլէրիլէմէթտէ
իմիշ: Միւշարիլէյին ամալ ու արզուսու,
մէզհէպէ մուվաֆիքը սուրէթտէ հարէթթ
իթմէթ օլուպ, թարաֆտարանը տախի միւ-
շարալէյնէ ըզհարը ըիայէթ, վէ հիւնսիւ
թէվէճիւհաթը քեամիլէ իթմէթթէ տիր:
Ճէնկէ կիթմէղտէն միհրապլարըն հուզու-
րունտա տուպա օթուրուպ, կեհա տէրու-
նի քիլիստէ, կեհա տաղլարտա տէրէլէր-
տէ գուտտապը շէրիֆի իսթիմա իթմէտիք-
ճէ, հարաքէթէ թէչէպալիւս իթմէմէթտէ
տիրէր:

Մատրիտտէն Պարչէլլօնա զաղէթա-
սընա եաղըլարընա նաղարէն, Տօն Գար-
լօսուն իճրա իթտիյի ֆիթուհաթլարտան
տօլայըլ ալընան հալաուիտ, հիւքիւմէթի ա-
ղիմ էնտիշէյէ իլզա իթմիշ տիր:

ԹԷՎԹԻՀԱԹ

Շէհր էմանէթի թահրիրաթ մուսվին-
լիյի, Եէմէն մէթթուպճուսու սապըգ ըի-
ֆաթլու Մուխթար պէյէ:

Էմանէթը մէզքիւրէ գօնթրաթօ միւ-
տիրիյի, էվրազ միւտիրի սապըգ Ալի
Ֆայիզ պէյէ:

պուլ իտիւպ, իպրապ իլլէտիլի ասարը
միհմանիվազի վէ թէվէճիւհիւ, աղիմ-
չիւքրանիյէթիմիզէ պատի օլտու:

Էթթէսի սապահըսը միւտիրի պէլտէ
Միւմթաա պէյին նէզտինէ կիտիպ, թալ-
սիէ քեաղըտլարըմըլը իրայէ իլլէտիք:
Մումայիլէյս պէյին ախլազը հաղիմէ վէ
հալիմէսի վէ խրիսթիանլար հաղընտա
միւսէլլէմ օլան մուսմէլէի նաղիքէ վէ լա-
թիֆէսի, մահալը մէզպուրտէ մուքիմ խը-
րիսթիանլարըն չէհատէթի իլէ միւսէլլէմ
իքէն, պիզ տախի պիլ ֆիլիլ սապիթ վէ
չէհատէթ իտէրիզ քի, տէվլէթը Օսմանի-
յէնին իզտիյատը շան ու չէօհրէթինէ պա-
յիս օլան պու մազուլէ զաթլար ահալի-
բէրվէր վէ ատալէթիար հիւքիւմէթի
Տէվլէթին էն պախտ մահալլէրինտէ պիլէ
խապաթ իտէրլէր:

Մումալիլէյս իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօն-
րա, կիտէճէյիմիզ եօլուն չէյիլինի ճէլպ ը-
տիւպ, պիզի Սնա թէսլիմ իթտի, վէ շախսը-
մըզա քէֆիլ օլտուգտան սօնրա Քէսէլայա
կէօթիւրմէթ իշին լաղըմ կէլէն տէվլէրի
թէտարիք իթմէթտէն զայըլ քիլի եօլ ուսու:

Իմանէթը մէջքիւրէ հմաք միւտի-
լիյի էջրէֆ էֆէնտիյէ ,

Իմանէթը մէջքիւրէ վարիտաթ միւ-
մէյիզլիյի , գօնթրաթ միւտիլի սապըգ
Թէվֆիէ էֆէնտիյէ ,

Իմանէթի մէջքիւրէ թանգիմաթ միւ-
տիլիյի , Պէհթէ թահրիրաթ միւտիլի սա-
պըգ Թէվֆիէ էֆէնտիյէ իհալէ պուլու-
մուշ տուր :

Բօմա սէֆիլի ութուֆէթլու Ֆօթիյա-
տի պէյ հաղրէթլէրինէ ըիւթպէի պալա
Թէվֆիէ պուլուլմուշ տուր :

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Տէվլէթլու Միտհաթ փաշա հաղրէթ-
լէրինի Պաղտատտան եւվմը մուֆարէ-
գաթլարընտա տէվալիլի միլիյէ վէ ա-
քէրիյէի տօլաշարագ , իճրայի վէտա էյ-
լէտիլի սըրատա , թէէսիսինէ մուվաֆըգ
օլտուղլարը ըսլահիսանէյիտէ թէշրիֆ իլէ
շահիրտանէ խիթապէն իյրատ պուլու-
տուղլարը նութըն զիրտէ կէօրիլէն
այնի տիր :

« Օղուլլարմ ,

Պուրատտան աղիմէթիմտէն տօլայը
միւթէտտէր վէ մահղուն օլմայըն , ձէնտ-
պը Հադ սիղլէրի պէնտէն տահա զիյատէ
կէօղէտէճէք , վէ ինթիզամընզա սայ էյ-
լէյէճէք Բուուֆ փաշա հաղրէթլէրի կիպի
պիր դաթը համիյէթսիմաթա մալիք իթ-
տի , քի մութթասըֆ օլտուղլարը համի-
յէթ վէ ֆէթանէթ իճապընճա պէմանէ-
րինտէ զէմանըմտա կէօրտիլիւնիւղ թէշ-
պիյէնին վէ ըլիֆահըն տահա իհսանընը
կէօրէճէյինիլտէ , վէ իքմալը նէվազըս
հիւնէր ու մարիֆէթ իտէճէյինիլտէ չիւք-
հէ եօգ տուր : Եւրատընը պիլմէթիսինիլ
քի , պու մէթթէպ միւտիլի վէ մուալիլի-
նին տէյիլ տիր , էսասէն սիղլին տիր , վէ
ասըլ մէթթէպ սահիպի սիղսինիլ , սիղ օլ-
մատըգճա , միւտիլի վէ նաղըր օլմադ ,
պուլուլար միւնէրրէտ սիղլին ումուրու զա-
պըթա վէ թէրպիյէնիլէ մէմուր տուր ,
մէթթէպին նամուսունու վիգայէ իտէճէք
եկնէ սիղսինիլ , պուլուն մուհաֆազա-
սը եէկաթիլէրինիլէ տայիմա գարընտաշ
կիպի կէյինիլ , պու կիւնքի կիւնտէ գա-
ղանմը օլտուղլունուղ թէրպիլիէ վէ հիւս-
նի ախլագտան տյըրլմազա վէ արանըզտա
առապէ մուխալիֆ հարաքէթտէ պուլու-
նանլար օլուր իսէ , ինթիզամ վէ իսթիգա-
մէթիինիլին մուհաֆազասը իչիւն օ մաղու-
լէլէրի պուլուլազ զապըթընզա խապէր ի-
թասի իլէ ըսլահ իթտիրմէյէ թէվէգգուֆ
իտէր , պու մէթթէպ սիղլին վէ իխլաֆը-
նըղըն թէֆիլիլին վասըթաի աճիլէ վէ սա-
պիթէ օլտուղլունտան , մուալիմ վէ ուս-
թալարընըլ թարաֆընտան թալիմ իտիլէն
շէյլէրի հիւսնի իլէլէքըր վէ գապուլ իթ-
մէնիլ լաղըմ կէլիլ : Պիր սանաթ էօյ-
րէնմէլէ սիկէր սանաանըն լուղումուղ-
լուղունու զանն իթմէք տօղրու օլմայըպ ,
ժէսէլա թէրգիլիք էօյրէնմէլէ գունտու-

լաճըրըղըն , վէ եա միւրէթթիպիլիք պի-
լիպ տէ հիսապ էօյրէնմէնին նէ լուղումու-
վար տըր տէմէյիպ , ինսան թէնէվիլի մա-
արիֆ ու սանաթթտէ նէ դատար մալիւ-
մաթլը օլուր իսէ , օլ գատար միւթէմէլ
օլուր , իչթէ պուրալարընը տալիի նասի-
հաթ վէ իխթար իտէր , վէ սիղլին իչին
Սթանպօլտան քիթապլէր վէ ութալար
իլասլ իտէճէյիմի վաս իլլէրիմ :

Բուսիա սէֆիլի ճէնէրալ Իկնաթիէֆ
հաղրէթլէրի օն պէշ կիւնտէն Տէր Սիլիյէ-
յէ մուվաթէլէթ իտէճէք տիր : Մատամ
Իկնաթիէֆ հաղրէթլէրի Գարա տէնիլ գօ-
ղաղընտա պիր կէմիտէ գարանթինա իթ-
մէաէ իմիշ :

— Բուժ բաթրիքի հաղրէթլէրի նա-
միզաճըգ սէպէպի իլէ Գանտիլի գայի-
րէսինտէ վազը խանէլէրինէ պէրայըլթէպ-
տիլի հալա իչիւն պիր գաշ կիւն չէքիլմիշ
իտի իսէտէ , չըգան բաղար էրթէսի կիւնիւ
Բաթրիքիսանէլէրինէ ալտէթ իթմիշլէր
տիր :

— Շիրքէթի խայրիէ վաթօրլարընտան 19
նումէրօ վաթօր սալը կիւնիւ քէօրիւտէն
հարէքէթ իթտիլի հալտէ , պիր դայըգ
չըղնամըշ իսէ տէ , տէրունինտէ միւշթէրի
պուլունմայըպ , գայըգճընըն տալիի գուր-
թուլմուշ օլտուղու մէսմուիմիլ օլմուշ
տուր :

— Իսկիւտարտան Իզմիտէ ինչա օ-
լունան չըլէն տը ֆէր իմալթընա սիւ-
րաթլէ զայրէթ օլունուպ , էյլուլէ գատար
խիթամ պուլաճաղը սէյլէնմէքտէ տիր :

— Սէլանիքտէ ինչա օլունարագ , իգ-
մալ գըլընմըշ օլան գըրգ զիլմէթը չը-
մէն տը ֆէր խաթթընըն թարաֆը Տէվլէթ-
տէն թէֆիլիլինէ մէմուր գըլընտան գօմի-
սիտէ , մահալի մէզպուրէյէ պիլ աղիմէ ,
Թիւրքի զաղէթապընըն գալիլնէ , րէսմի
քիւշատընա տալիի հաղըր պուլունաճադ
ըմըշ :

— Չըգան սալը կիւնիւ զաթը հաղ-
րէթը խտիլի սէրթէրճիւմանը պուլունան
Սքրահամ պէյ ըլիֆադաթը ալիյէլէրինտէ
պուլունաուղու հալտէ : Չըրաղան սահիլ-
սէրայը Հիւմայունունէ պիլաղիմէ , հու-
ղուրու ճէնապը Թաճաարիլէ շէրէֆեապը
տուխուլ օլուպ , խայլըճա ուղուն միւտտէթ
զաթը Եահանէլէրի իլէ միւլապաթ իթմէք
շէրէֆինէ նայիլ օլմուշլար տըր :

— Տէվլէթլու Նէճապէթլու Եուսուֆ Իգ-
ղէտտինէֆէնտի հաղրէթլէրի թարաֆընտան
պահրիլէ նաղըրը Խալահիմփաշա հաղրէթ-
լէրինէ միւնէվէրաթլէ միւղէյէն պիր գը-
թա գութու իհսան պուլուլմուշ տուր :

— Տիւնքիւ կիւն սապահըն սաաթ
սէքիլիլտէ Խսքիւտարտա հարիք զուհուր
իտիւպ , տօղուղ սաաթ իչինտէ թէքմիլ
Եէնիմահալլէյի եաղըպ քիւլ իթտիքտէն
սօնրա , եօգարը տօղրու Էիւրիլիւպ Ֆը-
րէնք քիլիսէսինի տալիի իհրադ իտէրէք
սէյիլնմիւշ տիր :

Թահգիլաթը աճիլանէմիլէ նաղարէն
իքի պին մըգտարը խանէ , տիւքքեան վէ

սայիր էպիլիյէլէր իհրադ օլուպ , պիր Եա-
հուաի իլէ պիր տէ գօմիսիտէ գալվասը
թէլէֆ օլմուշլար տըր :

Սհալլիլին պու Էիւլտէն տիւշար օլ-
տուղու փէրուշանիլէթ , իֆատէ օլունմաղ
սիւրէթտէ տիր : Թաֆսիլաթը իլէրուտէ :

— Բուսիա սէֆարէթիսանէսի պիլիլինճի
թէրճիւմանը պուլունան Մ. Օնու հաղ-
րէթլէրի Բէթրօպուրկտան Ասիթանէյէ ալ-
տէթ իթմիշ տիր : Մուալիլէյհին գային
վալիտէսի վէ փէտէրի պիլիլիքտէ մուվա-
լըլէթ իլլէմիշլէր տիր :

— Սթանպօլտան Էտիրնէյէ ինչա օ-
լունան չըմէնտըֆէրին րէսմի քիւշատը
կիւնիւտէ գուլանըմադ իչիւն , զաթը
հաղրէթը Եահանէլէրինէ մախսուս ինչա
իթտիրիլէն արապա Մարսիլիատան կէլէն
պիր Ինկիլիլ վաթօրու իլէ պուրայա կէօն-
տէրիլմիշ տիր :

Մէգըլիւր արապա Իվրի ֆապրիգա-
սընտա Էափըլմըշ տըր :

— Չըգան փաղար էրթէսի կիւնիւ
Եունանիլթան սէֆարէթիսանէսի մասալ-
հաթկիւղարը պուլունան Մ. Գալէրճի հաղ-
րէթլէրի Բուժ բաթրիքիսանէսինէ պիլ ա-
ղիմէ , Պուլիար Էիլղարը հաղգընտա բաթ-
րիք հաղրէթլէրինին իթթիլապ էյլէտիլի
մէսլէքի Եունան քիլիսէսինին թահսին իթ-
տիլիլին չամիլ ճէվապիմէյի , միւշարիլէյհ
բաթրիք հաղրէթլէրինէ իթա իթմիշլէր
տիր :

Քէզալիք Բուսիա քիլիսէսի , բաթ-
րիքլէր թարաֆընտան Ասիթանէտէ աղա
օլունաճադ Սինօղուն գարարըսըր իւղէրի-
նէ քէսպը մալիւմաթ իթտիքտէն սօնրա ,
Բուժ բաթրիլին իլթաթաթլընա ճէվապ վէ-
րիպ , պէյանը Էֆքիտար իտէճէքմիշ :

ՍԱՐԱՑԻՑԷ

1872 ՅՈՒՆԻՍ 31

Լիւրայի Օւմ . 100 զըշ հիսապիլէ	
Ինկիլիլ լիւրաթ	100 8
Ֆրանսըղ	87 4
Բօլ	89 10
Քրիմի	51 17
Մէհիլիյէ	1 52
Պէշիք	104 55
Մէթալիք	103

ԴԱԼԱԹԱ ԲԻԱՑԱՍԸ

Յունիս 20 աղալմ գափանտը	39 — 15
« 31 սապահ աղլար	39 — 15
« « աղալմ գափանտը	39 — 10
« 32 սապահ աղլար	39 — 8

1865 խթիլղաղը	555
1865 «	566
1869 «	513
Սօսիթէ Թէնէրալ	12 50
Գրէտի « գուր . քէսիք	16
Աւստրօ-թիւրք	10 95
Շըմէնտըֆէր	175
Թրամիլէյ	1294

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ
ՄԻԲԱՅԷԼ ԷՔՄԷՐՃԵԱՆ

ՂԱԼԱԹԱ

Ն. 19 ԷՐՄԷՆԻ ԲԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱՂԸ
ԷՍԷԸ ԲԷՊԻՐ